

”Alone together” Med i sociala media och ändå ensam?

SVD, dos. Sakari Taipale

Akademiforskare

Jyväskylän universitet

sakari.taipale@jyu.fi

gsm 040 0728852

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Nätets dragningskraft

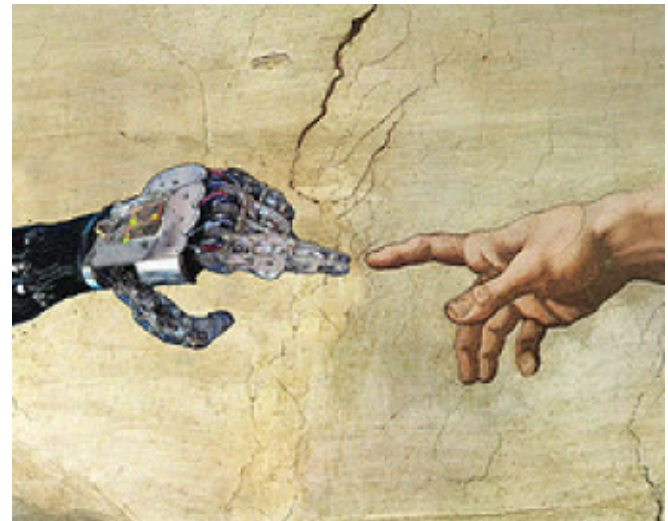
Nätets (överstora) löften

- Vi kan koncentrera oss på det vi vill.
- Vi blir hörda: ”Jag delar (och gillar), alltså jag finns till”
- På nätet behöver jag aldrig vara ensam.

Maskin vs. människan

- Varför är vi mera intresserade av maskiner än av människor? (Turkle 2011)
 - Eller är vi det?
- Varför tillbringar vi ännu mer på nätet än förut och mindre tid med andra människor? (Turkle 2011)
 - Eller är det så?

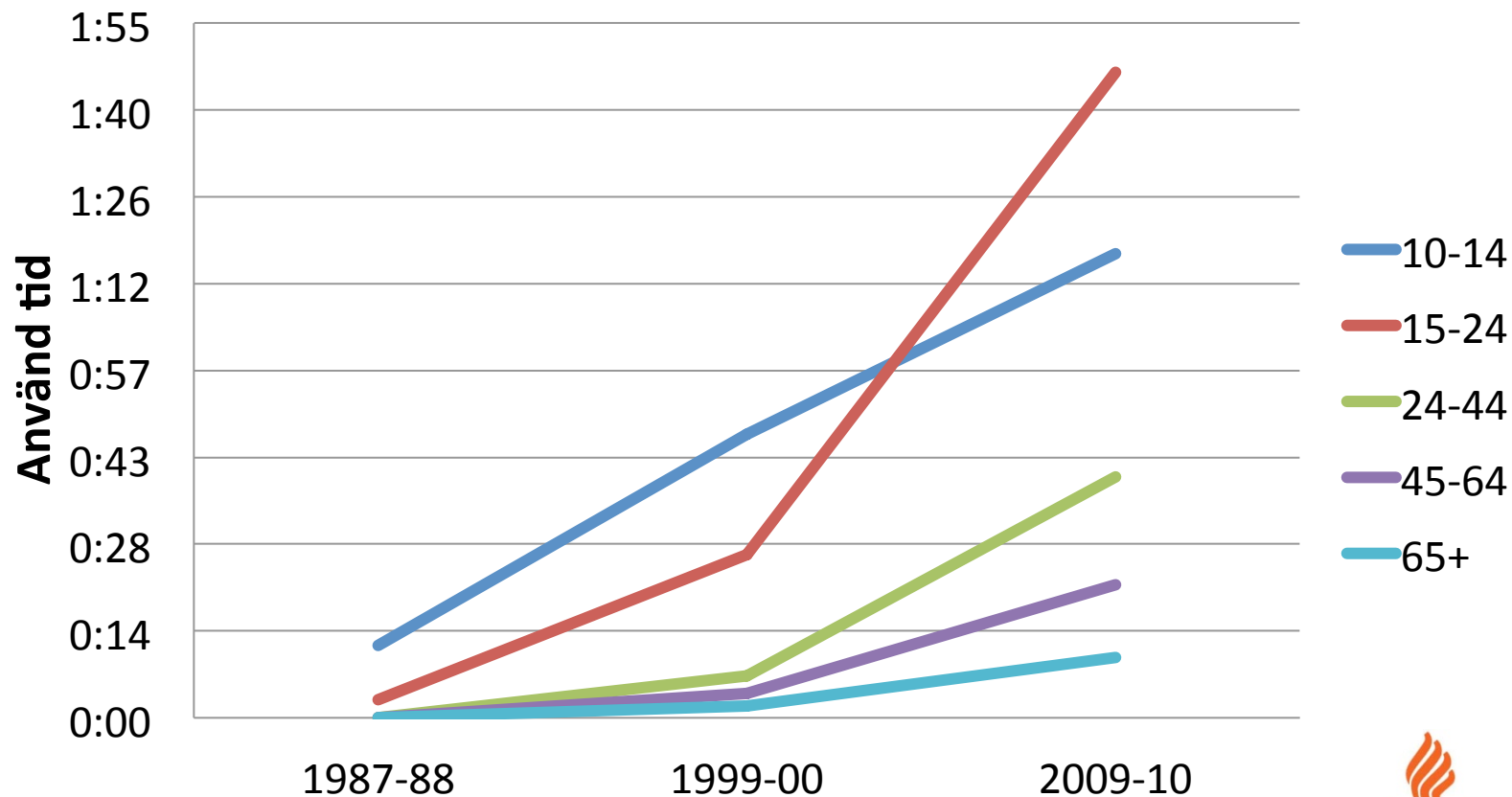

Användning av internet

- Användningen av internet ökar numera **endast** bland 65–74 -åringar (TK 2012).
- 24–34 -åriga (88%) använder internet **flest gånger** om dagen (TK 2012).
- Tidsanvändningen för dator-relaterade hobbyn har ökat.

Tidsanvändning för dator-relaterade hobbyn enligt ålder

Källa: Pääkkönen & Hanifi, 2011

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Socialt umgänge

- **Fast** tidsanvändningen för dator-relaterade hobbyn har ökat:
 - I Finland: det sociala umgänget har inte nämnvärt minskat: 1999/2000, 1h 05min/dgn > 2009-2010, 59 min/dgn.
 - Trots allt har det sociala umgänget ökat bland kvinnor och minskat bland män under lördagar. (Pääkkönen & Hanifi 2011.)
 - EU5-länder: face-to-face, socialt umgänge har inte minskat 1996-2009, utan flyttats från privata hem till allmänna utrymmen (Fortunati & Taipale 2013).

Användning av social media

- Unga och unga vuxna oftare än andra följare/användare av sociala nätverk:

- 16-24 -åriga 86%
- 25-34 -åriga 80%
- 35-44 -åriga 74%
- 45-54 åriga 68%
- 55-64 -åriga 44%
- 65-74 -åriga 28%
(TK 2012)

- Nätets "övertag" över människan överbetonas eftersom:

- Anonymitet:
 - "På nätet är vi något annat än oss själva"
 - "Sänker tröskeln för interaktion"
- I teori möjlighet att skapa nya sociala relationer

Anonymitet

- Forskning visar något annat:

Anonymitet

- "Offline" personligheter flyttas till nätet:
 - Sociala människor är även sociala på nätet: t.ex. användning av nätverksservice är relaterad till en benägenhet att hjälpa grannar (Taipale et al. 2014).
 - Utåtriktade (extroverta) har flera FB-vänner; inåtriktade (introverta) har färre FB-nätverk (Amichai-Hamburger & Vinitzky 2010).
 - Ekstroverta avslöjer mera om sig själva och ger mer detaljerad information på FB (Hollenbaugh & Ferris 2010).
- Delvis anonymitet som ett sätt att skydda ens privat liv.

Att skapa sociala relationer

Att skapa sociala relationer

- Social media används i huvudsak för:
 - Att upprätthålla relationer som har formats tidigare utanför nätet.
 - Att stärka relationer, som annars kunde bli endast tillfälliga bekantskaper (Ellison et al. 2007.)
- På nätet skapas sällan **nya starka** relationer (Boyd & Ellison, 2007; Kross et al. 2013).

Sammandrag

- Internet är inte en ensild ö avskild från vardagslivet. Vi (och även unga) fungerar i huvudsak på samma sätt på nätet som i verkliga livet.
- **Ändå:**
 - Internet synliggör och (kanske) förstärker användargruppens ytterligheter och extremfall – positiva och negativa undantagsfall
 - Med andra ord t.ex. anonymitet kan bli utnyttjad, nätrelationer kan leda till verkliga träffar (parförhållanden, våld, utnyttjande) osv.
 - Socialpolitiskt och med tanke socialpolitiska åtgärder är dessa fenomen centrala (t.ex. beroende/riskbruk, mobbning, ensamhet)

Ytterligheterna betonas

- Nätet som en plats där man **måste** vara "**pakko**paikkana" ("I share therefore I am")
 - Överbetoning av att vara social
 - På FB delas det hellre bra än dåliga saker (Kross et al. 2013)
- Nätet som en plats för **flykt** "**pako**paikkana"
 - yksinäisyydestä raportointi verkossa (Saari 2011)
 - FB används mer då man känner sig ensam (Kross et al. 2013)
- Behovet av att urskilja sig: på nätet råder det inflation av medelmåttlighet och medelklass livsstil.
- Riskanvändning av Internet (mängd vs. kvalitet)
 - Internetanvändning som är mer en 5/dag förknippas med riskanvändning
 - Riskanvändning av Internet är förknippat med känslor av ensamhet. (Odaci & Kalkan, 2010.) (solitude vs. loneliness)

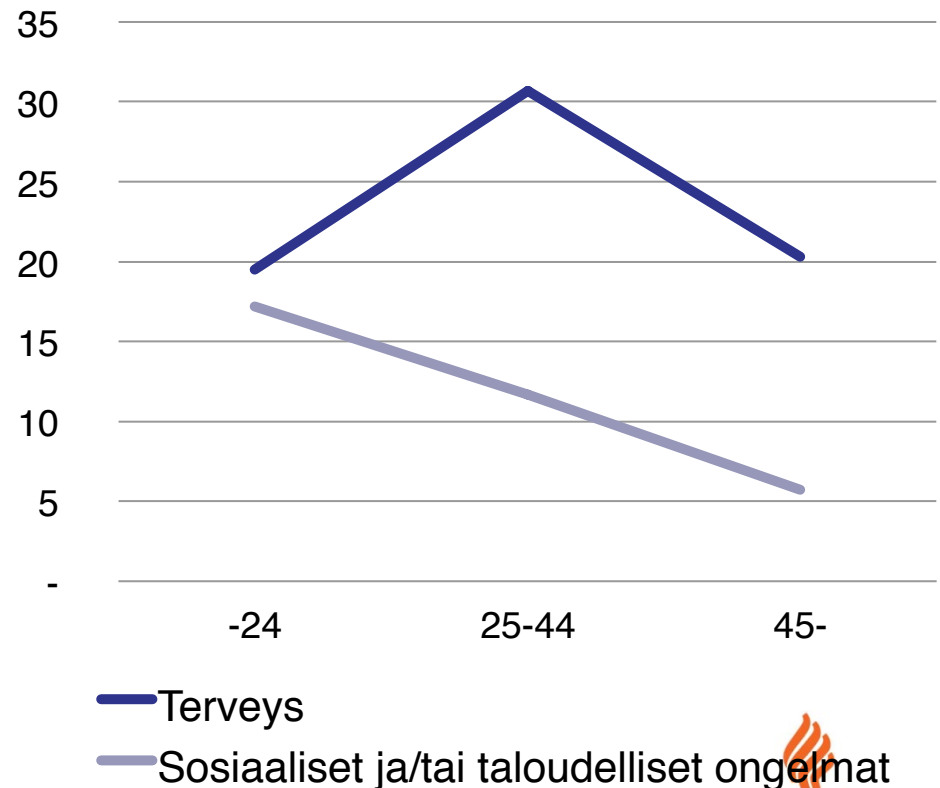
Kamratstöd på Internet blir vanligare

■ Kamratstöd på nätet har i Finland sökts:

- Av **var tionde**, vanligen under 25-åringar, för sociala och/eller ekonomiska problem
- Av **var fjärde**, oftast 25-44 -åringar kring hälsorelaterade frågor

(Källa: Taipale, kysely 2011)

Etsinyt vertaistukea verkosta ainakin joskus, iän mukaan (%)

Top 5 områden för kamratstöd på nätet

24 år eller yngre (N=101)	%	25-44 -år (N=125)	%	45 år eller äldre (N=40)	%
1. Sjukdom, skada eller defekt	28,7	1. Sjukdom, skada eller defekt	32,0	1. Sjukdom, skada eller defekt	42,9
2. Depression eller ångest	<u>24,8</u>	2. Depression eller ångest	12,3	2. Närståendes bekymmer eller sjukdom	14,3
3. Barnskötsel och/ eller uppfostran	8,9	3. Hälsobekymmer	9,8	3. Depression och ångest	8,6
4. Hälsobekymmer	8,9	4. Mötande av våld	7,4	4. Parförhållande/ separationer	8,6
5. Annan	8,9	5. Annan	7,4	5. Hälsobekymmer	5,7

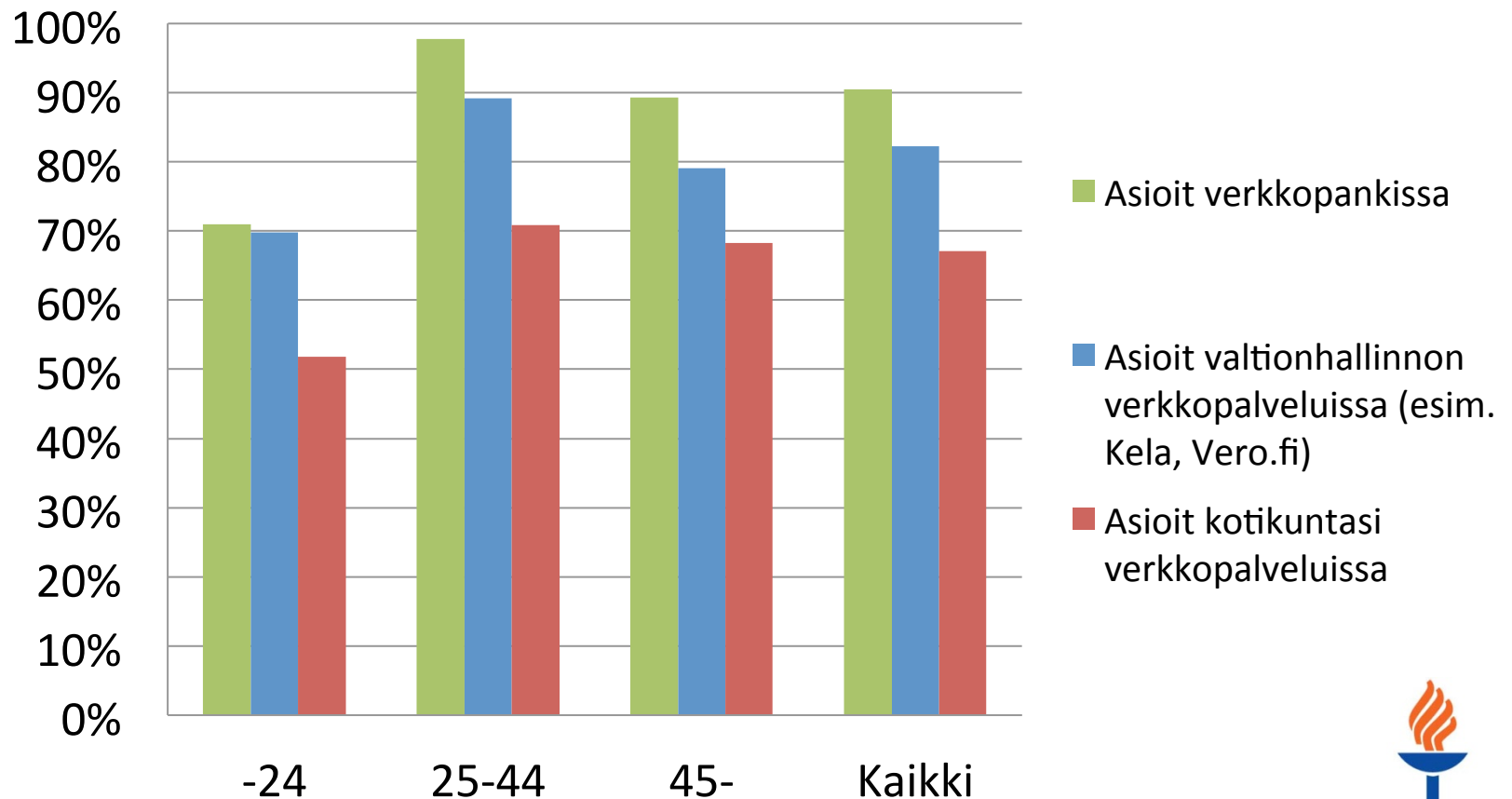
Offentliga webbtjänster: tillgång

- Möter den offentliga sektorn unga på nätet?
- I teorin kan **tillgången** till offentliga tjänster förbättras (oberoende av tid och plats)
- I praktiken når de offentliga e-tjänsterna (FPA Skatt.fi osv.) dåligt ut:
 - T.ex. de vanligaste användarna av statens webbtjänster är högskoleutbildade och familjer med hög inkomst samt personer som bor i storstäder.
 - Unga är inte särskilt aktiva användare av statens webbtjänster. (Taipale, 2013.)

Användning av tjänster

Användning av nättjänster enligt ålder (Taipale, 2011)

Offentlig service på nätet: produktivitet

- Offentlig service innebär långsiktiga sociala investeringar, men framstår på kort sikt för serviceproducenten bara som en kostnad. (jmf. den privata sektorn).
- Mycket att göra angående digitalisering av offentlig service. Endast ca. 2% av kommunernas service har digitaliserats (Virkkunen, 2013).
- Ifall användningen av offentlig service ökar genom digitalisering (dvs. tillgång förbättras), stiger kostnaderna (jmf. Den privata sektorn).
- Social- och hälsovårdsservice: t.ex. att söka sig till service och fakturering lättare att digitalisera än servicen i sig.

Beaktansvärt

- Vem hittar de unga som behöver hjälp?
 - Även om ytterligheterna i nätet förstärks, är det ngn som reagerar? (jmf. “offline-verklighet”)
 - Maskin (sökalgorithm- och robotar) vs. människa (t.ex. nätpolis, ”nettisossu”) > **maskin+människa**
- Eftersom det i regeln inte skapas starka och förtroliga relationer via nätet, så är den första ”myndighetskontakten” viktig.
 - Finns det skäl att digitalisera personlig bedömning av servicebehovet? T.ex. socialbyråns

Slutord

- Varför är vi mer intresserade av maskiner än människor? (Turkle, 2011)
 - Vi är ännu mer intresserade av "maskiner" och vi använder dem alltmer.
 - Starka sociala band skapas i huvudsak utanför nätet.
- Varför tillbringar vi mer tid än förut på nätet och mindre tid tillsammans med andra?
 - Vi tillbringar tid på nätet, men det har inte anmärkningsvärt minskat tiden för socialt umgänge med andra.

Källor

- Amichai-Hamburger, Y. & VinitzkySocial, G. (2010) Network Use and Personality. *Computers in Human Behavior* 26, 1289–1295.
- boyd, d. & Ellison, N. (2007) Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication* 13, 210–230.
- Ellison, N. B., Steinfield, C. & Lampe, C. (2007) The Benefits of Facebook “Friends:” Social Capital and College Students’ Use of Online Social Network Sites. *Journal of Computer-Mediated Communication* 12, 1143–1168.
- Fortunati, L., Taipale, S. & de Luca, F. (2013) What Happened to Body-to-body Sociability? *Social Science Research* 42, 893–905.
- Hollenbaugh, E. E. & Ferris, A. (2014) Facebook Self-disclosure: Examining the Role of Traits, Social Cohesion, and Motives. *Computers in Human Behavior* 33, 50–58.
- Kross E et al. (2013) Facebook Use Predicts Declines in Subjective Well-Being in Young Adults. *PLoS ONE* 8(8): e69841.
- Odacia, H. & Kalkan, M. (2010) Problematic Internet Use, Loneliness and Dating Anxiety Among Young Adult University Students. *Computers & Education* 55, 1091-1097.
- Pääkkönen, H. & Hanifi, R. (2011) *Ajankäytön muutokset 2000-luvulla*. Tilastokeskus: Helsinki.
- Saari, J. (2011) *Kuinka yksinäisyys politisoidaan*. http://www.diaktutkii.fi/docs/Praba/Praba_saari.pdf
- Taipale, S., Oinas, T. & Salminen, V.-M. (2014) Internet Use and Informal Help for Surrounding Communities in Finland. In Denison T. Sarrica M. Stillman L. (eds.) *Theories, Practices and Examples for Community and Social Informatics*. Melbourne: Monash University Publishing
- Taipale, S. (2013) The Ue of e-government Services and the Internet: the Role of Socio-demographic, Economic and Geographical Predictors, *Telecommunications Policy* 37, 413-422.
- Tilastokeskus (2012) *Kaksi kolmasosaa suomalaisista on verkkokaupan asiakkaita*. http://www.stat.fi/til/sutivi/2012/sutivi_2012_2012-11-07_tie_001_fi.html
- Turkle, S. (2011) *Alone Together*. New York: Basic Books.

